ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 ղրշ. Վեցամսեայ 30 ղրշ. Եռամսեայ 20 ղրշ. — ԴԱՒԱՌԴԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 ղրշ. Վեցամսեայ 40 ղրշ. Եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ

ԾՐԱԳԻՐ

"زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն *ետ չի տրուիր* :

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 384 "ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ 24 ՅՈՒՆԻՍ 1902 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ՎՃԱՐՈՂՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

Եէտի Գուլէի մեր Հիւանդանոցէն քիչ մը անդին, Յոյներն ալ ունին իրենց Հիւանդանոցը, ուր ճիշդ մերինին պէս կ'ընդունուին ու կը պատսպարուին դիմող բոլոր յոյն հիւանդները անխտիր։

Անոնք սակայն մտածեր են խելացի կարգադրութիւն մը ընել. որոշեր են 30 հոգինոց շնորհքով փոքրիկ հիւանդանոց մըն ալ յատկացնել վճարող հիւանդներու։ Գաղափարը նոր չէ հարկաւ մեզի համար եւս. կը յիշեմ թէ այդ կարգի թելադրութիւններ ատենը մէջ մը տեսնուած են մեր թերթերուն մէջ ալ։ Հիմա, սակայն որ Յոյները գործնական կը համարին այդ դրութիւնը, ատենն է որ մենք ալ ժամ առաջ շարժինք նոյն ուղղութիւնով։

Խիստ օգտակար եւ նպատակայարմար բան մը պիտի ըլլայ ունենալ այդ տեսակ հիւանդանոց մը։ Նպատակայարմար պիտի ըլլայ, որովհետեւ այլ եւս հարկ չպիտի մնայ որ մեր վճարելու կարող հիւանդները ֆրանսական կամ գերմանական հիւանդանոցները դիմեն՝ լո՛կ Եէտի Գուլէի հասարակաց հիւանդանոցը չերթալու համար։ Գիտեմ թէ առաջին նկատառումով քիչ մը ծիծաղելի կ'երեւայ այս խօսքս. բայց իրողութիւնն է։ Գիտեմ անանկ հիւանդներ որոնք սիրայօժար պիտի դիմէին Ազգ. Հիւանդանոցի խնամքին ու դարմանին՝ եթէ չքաշուէին, եթէ չամչնային. քանզի ընդհանրապէս տարածուած գաղափարը սա է թէ Ազգ. Հիւանդանոցը մեր համայնքին աղքատներուն համար գոյութիւն ունի միայն։ Խօսքս անշուշտ ա՛յն միւս տեսակ, աներես ունեւորներուն համար չէ՛, այլ անո՛նց, որոնք խիպ ու ամօթ ըսուած յատկութիւններուն անընտել չեն։

կը ճանչնամ այնպիսիներ, որոնք տեսակ մը հպարտ վերաբերումով կ'ըսեն քեզի, երբ առիթը ներկայանայ, թէ իրենք Ֆրանսըզին կամ Ալմաններուն հիւանդանոցը պառկած են. եւ չափազանցած պիտի չըլլամ երբ ըսեմ թէ դեռ չը հանդիպեցայ սանկ չէնք շնորհք մէկու մըն ալ, որ պարծենար թէ Ազգ. Հիւանդանոցը պառկած է։ Օտար հիւանդանոցներու մէջ պառկողները փառք կը սեպեն իրենց, յիշել անոնց անունները, ինչպէս մէկը թերեւս փառք մը կը սեպէ իրեն Ֆրանսա կամ Գերմանիա այցելած ըլլալը։ Ու ընդհակառակը, մեր Ազգ. Հիւանդանոցը գացողները եւ հոն ամիսներով ու տարիներով դարմանուողները կարծես կ'ամչնան բերանին առնելու անունը այն հաստատութեան, որ զիրենք հիւրընկալեր ու խնամեր է։ Միշտ նոյնը. օտարինը եւ մերը տարբեր դատաստանի կ'արժանանան։

Այս տեսակ, սաչափ հոգինոց մասնաւոր հիւանդանոց մը, օգտակար պիտի ըլլայ մեր հասարակութեան համար։ եւ կը կարծեմ թէ օգտակար կրնայ ըլլալ նաեւ Ազգ. Հիւանդանոցին։ Այս նոր հիմնուելիք փոքրիկ հիւանդանոցը լո՛կ դրամ վճարողներու համար ըլլալով՝ յայտնի է թէ չափով մը կրնայ հասութաբեր հիմնարկութիւն մըն ալ դառնալ։ Հարկ չէ, զոր օրինակ, որ ընդհանուր հիւանդանոցէն տարբեր բժիշկներ գտնուին հոս. իբրեւ կանոն, նոյն բժիշկներն ու վիրաբոյժները կրնան ծառայել երկուքին ալ միանգամայն, կա՛մ գէթ գլխաւոր բժիշկն ու վիրաբոյժը կրնան հասարակաց ըլլալ, եւ այն ատեն առատօրէն վճարուիլ մասնաւոր հիւանդանոցէն։ Այսպէսով, ակներեւ է թէ ընդհ. Հիւանդանոցին բժշկական ծախքը թեթեւցած կ'ըլլայ. կամ եթէ ուզուի, ինչ որ շատ աւելի փափաքելի է, ուրիշ նշանաւոր բժիշկներ ալ կը բերուին հոն, մասնաւոր հիւանդանոցին դրամական հասոյթովը։

Ու վերջին բան մը որ ձեռք պիտի բերուի այս կերպով, սա է թէ՝ որոշուած պիտի ըլլայ այլեւս ձրի ու վճարող հիւանդներուն տեղը։ Ու այս կերպով նիւթապէս կարող եղողները, անշատուած միւսներէն, ուզեն չուզեն կանոնաւոր վճարում մը պիտի ընեն, առանց տրտընջալու, ճիշդ ինչպէս Ֆրանսական կամ գերմանական հիւանդանոցը դիմողները կ'ընեն։

Աւասիկ, լրագիրները ծանուցին Յոյներուն այդ մասին տուած որոշումը։ Եւ ինչ որ գործնական է անոնց համար, մեզի համար անգործնական չի կրնար ըլլալ։

Ազգ. Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան է՛ն յիշատակելի գործը կրնայ ըլլալ վճարողներու համար Հիւանդանոցի մը հիմնարկութիւնը։

ՀԱՅԿ ԱԳՈՆՑ

ՍՈՒԳԻ ԿՂԶԻՆ

ՄԱՌԴԻՆԻՔԻ ԱՂԷՏՔԸ

(ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՕԳՈՒԱԾ)

Ամերիկացի թղթակիցներու գլխուն եկած փորձանքը.—Բըլէ լերան վրայ, ճրաբուխի բերնին մօտ.—Կերակուրը խանգարուած.—Յանկարծական ժայթքում մը. — Փախուստ.— Էշեր, ձիեր, զորիներ եւ . . . ամերիկացի թղթակիցներ դէպ ի լեռնին վար.—Ազատում.—Պաղտօճատար մը վարտիքով, լապիկով եւ . . . ռէվոլվէրով. — Վախցած մարդու մը սպառնալիքները.—Երկու սուրի ընդմէջ.—Ո՞ր վտանգէն խուսափիլ.—Անճնասպանութեան դաս մը խուճապի միջոցին՝ Ֆօռ.տը.Ֆրանսի մէջ.—Ո՞ւր պէտք է ուղղել ռէվոլվերը.—Համառօտ պատմութիւն Բըլէ լերան ժայթքումներուն՝ մարտ ամսեն մինչեւ յունիս ամիսը։

Ուրիշ ամերիկացիներ նուազ տարօրինակ արկածներու հերոսները չհանդիսացան։ Անկլօ-Սաքսոն ցեղը արդէն ամէն տեղ միեւնոյնն է, ինչ որ բնաւ զարմացման տեղի չի թողուր։ Պատմեմ մէկ մասնագիտութիւնը եղած էր դպրոցէն խսկ։ Բայց սթափեցաւ։

Այդ չորս բառերը, յանկարծ լուսաւորեցին—չարաշուք լոյսով մը—իր աչքին, Ալիսին անբացատրելի վարմունքը։ Վայրկեանի մը մէջ մտքին մէջէն պատասխանեց անոր վարմունքին «ինչո՞ւ»ին։ Տխո՛ւր պատասխան ու տարտամ ալ դեռ, որուն բացատրութիւնը պիտի խլէր ալ Ալիսէն, միտքը դրած էր հիմա։

Ալիս, որ ակամայ չրթունքէն փախցուցած էր այդ խօսքը, Սիրանոյշին վայրկենական մտաղբաղութենէն օգուտ քաղեց, ու անոր նայուածքէն խուսափելու համար, գլխիկոր քաշուեցաւ դնաց դարձեալ դիմացի թիկնաթոռին մէջ ընկղմանելու։

Այս անգամ սակայն, Սիրանոյշ վազեց անոր քով եւ յուզմունքէն թրթռացող գորովանքի շեշտով մը.

—Ալի՛ս, ըսա, ո՞հ, ներէ ինծի. ապուշ մը, անխելք մը, տիմար մըն եմ ես՝ որ մինչեւ հիմա չեմ հասկցած, թէ երջանիկ չե՞ս դուն . . . կոյր մըն եմ՝ որ մինչեւ հիմա չեմ տեսած թէ կը տառապի՞ս դուն . . . կը տառապիս այո՛, հէք աղջիկ եւ ե՛ս, ատիկա առանց քու «դո՛ւն գոնէ խնայէ»իդ մինչեւ հիմա չհասկնալու չափ անհեռատես եղած եմ։

—Ո՛չ, պատասխանեց Ալիս՝ հետզհետէ աւելի արագ եւ ուժգին թափ ստացող սրտին տրոփիւնէն հատկտուած ձայնով մը, ո՛չ . . . բան մը չունիմ . . .

—Ալի՛ս, քոյրս, հոգի՛ս, ալ զուր տեղ ինքզինքդ մի նեղեր ճշմարտութիւնը ինձմէ պահելու անօգուտ ջանքովդ, լեզուդ, կամքի զօրութեան հնազանդելով, «ոչ» կ'ըսէ իրաւ. մինչդեռ լանջքիդ ելեւէջը, աչքերուդ մէջ հետզհետէ խտացող արցունքները, չրթունքներուդ սարսուռը, ամէն ինչ վերջապէս հակառակը կը պնդեն, «այո՛» կ'ըսեն։ Ո՞հ, այո՛, կը տառապիս դուն, տառապած եւ մինչեւ հիմա ինձմէ պահած ես ատիկա. կը տառապիս, ամուսինդ . . .

—Սիրանո՛յշ, ո՛չ . . . ամուսինս . . . երջանիկ . . .

Պայթելու մօտ փոթորիկի մը ընդհատ, ընդհատ սուլումներուն կը նմանէին հիմա այն տարտամ բառերը, զորս Սիրանոյշին գժբաղդ սիրտը, հրեշտակի անձնուիրութեամբ մը, իր բարեկամուհիին խնայելու համար, կամքի բուռն ճիգով մը դեռ կը յամառէր դուրս տալ կոկորդէն, զոր արցունքի կաթիլները կը խափանէին ալ։

—Ո՞հ չար աղջիկ, վշտի արգար բաժինս, զոր գողցած ես մինչեւ հիմա ինէ, դեռ կը յամառիս զլանալ, հէ՞ . . . բայց Ալի՛ս, ալ տղայութիւնը մէկդի, արգար իրաւունքս կը պահանջեմ։ Ինչպէ՞ս հաւատալ այն նախախնամութեան որ կը ձգէ որ այս սիրտը, սրտերուն ամէնէն ազնիւը, տառապի լրիկ մինչիկ։

—Սիրանո՛յշ . . .

Կայծակին նախընթաց վերջին որոտման պէս բան մը՝ այս խեղդուկ ճիչն ալ, չանթին աւետաբերը, պարտեալին վերջին դիմադրութիւնը, ինչպէ՞ս առաջ, տկար դիմադրութիւն անկումին գիտակցութեամբը լեցուած։

—Ալի՛ս պիտի փորձուիմ ըսելու թէ իմ վրայ . . . վստահութիւն . . .

Եւ ասա՛ ալ վերջին հարուածը. խորտակող հարուածը, չանթը կապող շղթային։

կայ, եւ եթէ պզտիկ մը դողաք, կրնայ ըլլալ որ կրկին վրիպիք։

—Ճիշդ է, ճիշդ, կրնայ ըլլալ որ ձեռքիս դողայ . . .

—Ինչ որ անբնական բան մը չպիտի ըլլայ։

—Բայց ի՞նչ ընել . . . այսպէս այրի՞ պէտք է, առանց բան մը փորձելու։

—Կարծեմ թէ լաւագոյն ճամբայ մը չկայ։

—Ա՜հ, պարոն, ի՞նչ ալ դիւրաւ կ'ըսէք բոլոր ատոնք . . . բայց դուք չտեսաք այն խեղճ այրած մարդիկը՝ զորս Սէն Բիէռէն հոս բերին . . . օ՜հ, տեսնելու էիք թէ ի՞նչ ահռելի պատառումներ կային անոնց մարմնին վրայ, տեսնելու էիք թէ ի՞նչ սոսկալի կերպով մը բզքտուած էին տարաբաղդները . . . չէք գիտեր թէ ի՞նչ բան է այդ տանջանքը . . . օ՜հ, մի՛ ըսէք այդպէս, մի՛ ըսէք . . . Աստուա՜ծ իմ . . .

Խեղճը այդպէս հեռացաւ գնաց գիշերուան մէջ, խենթի մը պէս շարժելով ձեռքերը եւ «Աստուած իմ, Աստուած իմ» ըսելով ամէն մէկ քայլին։

Ըսեմ անմիջապէս թէ այս խօսակցութիւնը տառականապէս ճիշդ է։ Եւ եթէ այդ պաշտօնատարին անունը չեմ տար, գոնէ ինքզինքս չեմ կրնար զսպել յայտարարելէ թէ ֆրանսական գաղթականներու մեծագոյն մասին մէջ կը վխտան այս կերպ պաշտօնատարներ, անձեր՝ որոնց իշխանութիւն տրուած է,—օ՜վ հեգնութիւն,—մարդոց տկարութեան առաջը առնելու, մարդիկ դատելու։

×

Յօդուածներու այս շարքին հետեւողներուն համար անհրաժեշտ է գիտնալ թէ Բըլէ լեռը ե՞րբ սկսաւ բորբոքիլ, եւ թէ յաջորդաբար ի՞նչ երեւոյթներ պարզեց։—

Մարտին՝ Բըլէ լեռը սկսած էր չոզի արձակել։

Ապրիլի վերջին կը մխար։

Մայիս 5ին լեռնէն դուրս ժայթքեց առատ քանակութեամբ ցեխ՝ որ Ռիվիէռ-Պլանշի մէջ հաստատուած կէռէն գործարանը քանդեց։

Մայիս 8ին կործանեց Սէն Բիէռ քաղաքը եւ արուարձանը, Բռէչէօռէն մինչեւ Քառպէթ։

Մայիս 20ին Ֆօռ.տը-Ֆրանսը ծածկեց մոխիրով եւ խիճերով։

Մայիս 26ին եւ 28ին տեղի ունեցան ժայթքումներ՝ որոնց պատճառու վտանգուեցան կղզիին հիւսիսային կողմի վայրերը որոնք ապահով կը նկատուէին։

Յունիս 1ին, չոգենաւ նստած Եւրոպա դարձած պահուս, Սէն-Բիէռի առջեւէն տեսայ որ Բըլէ լեռը կրկին բորբոքած է։

Այս մանրամասնութիւնը ներկայացնելէ վերջ անցնիմ պատմել իմ այցելութիւնս կործանած Սէն-Բիէռ քաղքին ու Բըլէ լերան։

(Շար.ը յաջորդով)

ՍԻՐՈՅ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

(Վ. Ի Պ Ա. Ն.)

Սիրանոյշի դէմքին արտայայտութիւնը յանկարծ փոխուեցաւ. հեգնող կեղծ ժպիտը մարեցաւ շրթունքներուն վրայ յանկարծ փչուած մամի մը պէս։ Նախազգաստութիւն մը՝ որ դուրս ելլելու վրայ էր բերնէն՝ սառեցաւ մնաց լեզուին ծայրը։ Եւ այս ամէնը Ալիսին շրթունքներէն ինկած «խնայէ ինծի . . . դուն գոնէ . . .»ին ազդեցութեամբ պարզապէս։ այդ չորս բառերը չանթո՛ղ սուր բան մը ունէին իրենց մէջ։ Խնա՛յէ . . . գո՛ւն գոնէ։ Ուրե՞ն . . . ուրիշներ չէին խնայեր։ Ինք, բարեսիրտ կինը, պարզապէս բարեկամուհիէն զրկուած մնալու կսկիծէն ազդուած եւ անոր վարմունքը տարօրինակ գտնելուն, զինքը իր ըրածին վրայ զղջացնելու համար պոռթկացած էր այդ կէս կատակ կէս լուրջ յանդիմանութիւնները հեղնական ձեւով—բան մը որ իր նոյնին գժբաղդ սիրտը, հրեշտակի անձնուիրութեամբ մը, իր բարեկամուհիին խնայելու համար, կամքի բուռն ճիգով մը դեռ կը յամառէր դուրս տալ կոկորդէն, զոր արցունքի կաթիլները կը խափանէին ալ։

—Ո՞հ չար աղջիկ, վշտի արգար բաժինս, զոր գողցած ես մինչեւ հիմա ինէ, դեռ կը յամառիս զլանալ, հէ՞ . . . բայց Ալի՛ս, ալ տղայութիւնը մէկդի, արգար իրաւունքս կը պահանջեմ։ Ինչպէ՞ս հաւատալ այն նախախնամութեան որ կը ձգէ որ այս սիրտը, սրտերուն ամէնէն ազնիւը, տառապի լրիկ մինչիկ։

—Սիրանո՛յշ . . .

Կայծակին նախընթաց վերջին որոտման պէս բան մը՝ այս խեղդուկ ճիչն ալ, չանթին աւետաբերը, պարտեալին վերջին դիմադրութիւնը, ինչպէ՞ս առաջ, տկար դիմադրութիւն անկումին գիտակցութեամբը լեցուած։

—Ալի՛ս պիտի փորձուիմ ըսելու թէ իմ վրայ . . . վստահութիւն . . .

Եւ ասա՛ ալ վերջին հարուածը. խորտակող հարուածը, չանթը կապող շղթային։

Ալիս՝ Սիրանոյշին թեւերուն մէջ ինկաւ. քնքոյշ, սիրուն գլուխը կքեցաւ անոր լանջքին վրայ եւ այնքան ատեն կատաղի ճիգով մը զսպուած փոթորիկը պայթեցաւ վերջապէս, ազատ ասպարէզ տալով արցունքի տարափին, որ՝ թումբը խորտակող հեղեղի մը պէս՝ պոռթկալով այտերէն վար կը գլորէր, Սիրանոյշին մետաքսէ պլուզին վրայ, գաղջ թացութիւն մը տարածելով մինչեւ անոր լանջքին փափուկ մորթը։ Հեկեկանքները միայն երբեմն կու գային ընդհատել գաղջ ու աղի կաթիլներուն անկումը։

Երկուքն ալ կու լային հիմա իրարու փաթթուած։

Սիրանոյշին արցունքներն ալ Ալիսին սեւ գանգուրները կը թրջէին։

—Այո՛, Սիրանո՛յշ . . . աւա՜ղ, գժբաղդ եմ . . . էակներուն ամէնէն գժբաղդը, թոթովեց Ալիս, երբ արցունքները քիչ մը հանդարտեցուցին սրտին փոթորիկը ու խօսելու կարող ըրին զինքը։

ՓԱՅԼԱԿ

(Շարունակելի)

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.—Պաալպէքի (Սուրիա) գայմագամ անուանուեցաւ՝ Այնթապի գայմագամ Քեամիլ պէյ, որուն յաջորդեց Քիլիսի Նախկին գայմագամ Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյ։ Բէօսթէնճէի դեր-հիւպատոս եւ գանձէլէր անուանուեցաւ՝ Նարտայի հիւպատոսարանի գանձէլէր Սատտ պէյ, որուն յաջորդեց հիւպատոսական դիւանի քարտուղարներէն Ահմէտ Մուխթար պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ. Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ՝ Իսկէնտէրունի թաղապետութեան տնօրէն Մէհմէտ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆ.—Ականակուռ Խանէ-տանը-ալ-Օսման պատուանշան տրուեցաւ Անգլիոյ Էտուրրտ թագաւորին եւ ականակուռ Մէճիտիէ՝ Ալեքսանտրա թագուհիին։ Ա. Մէճիտիէ՝ Կայս. Պալատան նոբոգութեանց գործատան տնօրէն Հասան Ֆէհմի փաշայի։ Դ. Մէճիտիէ՝ Իզմիրի անցագրի վարչութեան Բ. կարգի գոմիսէր Մահմուտ էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ

«Երէկ, կիրակի իրիկուն, ամերիկեան դեսպան Պ. Լէյմէն Կայս. Պալատ հրաւիրելով հոն ճաշելէ վերջ, շնորհուած կայս. արտօնութեամբ, ո՛չ-պաշտօնապէս Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցաւ։»

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Անգլիոյ Ալեքսանտրա թագուհիին, Էտուրրտ թագաւորին առողջական վիճակին մէջ տեսնուած բարւոքման համար։ Թագուհին շնորհակալութեան հեռագրով մը պատասխանեց։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԴԱՑՈՂ ԲԺԻՇԿՆԵՐ. — Այն քանի մը բժիշկները որոնք Գերմանիա ղրկուած էին ասկէ առաջ անդամագիտութիւն եւ ախտորոշութիւն սորվելու համար, մօտ ատենէն իրենց ուսմունքը աւարտելով Պոլիս պիտի դառնան. հետեւաբար Կայս. Իրատէի մը համաձայն հիմա, վեց բժիշկներ եւ երկու դեղագործներ ընտրուեցան, որոնք Գերմանիա երթալով, առաջինները պիտի հետեւին վերոյիշեալ գիտութեանց եւ երկրորդները՝ քիմիագիտութեան։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Շաբաթ օրը եւ երէկ ժանտախտի ղէպք չէ պատահած մայրաքաղաքիս մէջ։

*** Սէրվի Պրունի հիւանդանոցին մէջ դարմանուող ժանտախտաւոր կիներէն մէկուն՝ Թոսթիի ամուսնին ժանտախտի յիճուկ ներարկեց Տոքդ. Բէֆիգ պէյ։ Հիւանդին տաքութիւնը 37 աստիճանի իջած է հիմա եւ առողջական վիճակը բարւոքման ճամբուն մէջ մտած։

ՆԵՐՔԻՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԸ. — Ասկէ քանի մը ամիսներ առաջ, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ներքին մաքսատուրքը բոլորովին ջնջելով անոր տեղ զինուորական կազմակերպութեանց յատկացուելու համար հարիւրին 2 թեթեւ տուրք մը առնել։ Այս մասին սխալանք առաջ չգալու համար, Կ. Պոլսոյ առեւտրական սենեակը հարցուց մաքսային վերատեսչութեան թէ, զինուորական կազմակերպութեանց տուրքը պիտի առնուի՞ թէ ոչ այն ապրանքներէն՝ որոնց համար ներքին մաքսատուրքի վճարում չկար արդէն։ Մաքսային վերատեսչութիւնը այս անգամ պատասխանած է առեւտրական սենեակին թէ, զինուորական կազմակերպութեանց տուրքէն ղերծ են այդ կարգի ապրանքները, որոնց ցուցակն է հետեւեալը.—1.—Փորձածուած պարկ եւ պահարան։ 2.—Պատրաստուած մորթ, կաշի, pkouki։ 3.—Թուրքիոյ մէջ հասցուած շերամի հունտ։ 4.—Թուրքիոյ մէջ չմնացող երկրագործական գործիքներ ու մեքենաներ։ 5.—Արկածեալ առեւտրական նաւերու գործիքներ ու մեքենաներ։ 6.—Շաքարեղէգի հունտ։ 7.—Ոսկի եւ արծաթ։ 8.—Սիմքէչխանէի արտադրութիւններ։ 9.—Ազիւս եւ կղմինտր, պատրաստուած քար, կիր, աւազ։ 10.—Կայս. յախճապակիի գործարանին արտադրութիւնները։ 11.—Աղբ եւ ֆրշգը։ 12.—Բէյրինէ կոչուած աղած ձիթապտուղ։ 13.—Տեղական ցորեն եւ անոր ալիւրը, երմուկ եւ թեւեխ։ 14.—Տեղական բուրդ, բամպակ, մետաքս եւ ներքին արտադրութիւն եղող ուրիշ հիւսելի նիւթեր։ 15.—Ձի, եզ, գոմէշ, սոխ եւ յարդ։ 16.—Հաւկիթ, աղէկ ջուրեր, ձրմերուկ, ածուխ, փայտ, տեղական մնունդներ եւ մածուն։ 17.—Թուրքիոյ նաւամատոյցներուն համար գործածուելիք ատաղձ։ 18.—Էրէյլիի հանքածուխը։

ՀԱՄԱԾՈՂՈՎ. — Եւրոպ. սեպտ. 4էն 10 Համպուրկի մէջ գումարուելիք արեւելագէտներու միջազգային համաժողովին Թուրքիոյ կողմէ ներկայ պիտի գտնուի Պերլինի դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկը։

ԲԱՆՏԵՐԸ.—Թուրքիոյ մէջ գտնուած բոլոր բանտերու վիճակին բարւոքման, ու անոնց մէջ արուեստներ դնելու մասին պատրաստուած կանոնագիրը ձեռնհաս պաշտօնատան կողմէ քննուելով, պէտք եղածը տնօրինուելու համար յանձնուեցաւ Մեծ-Եպարքոսութեան։

ՄԱԼԹԱՑԻ օսմանեան հիւպատոսը, Թուրքիոյ եւ այդ կղզիին առեւտրական յարաբերութեանց վրայ խօսող տեղեկագիր մը մատուցած է, որուն մէջ կը շեշտէ այն իրողութեան վրայ, թէ օսմանեան վաճառականութեան մեծ ասպարէզ կայ Մալթայի մէջ, եւ եթէ Թուրքիացի վաճառականները ուզեն գործել, կրնան շատ լայն գործառնութիւններ ունենալ, մասնաւորաբար հաւկիթի, ոչխարի, պանիրի, ձէթի, գինիի, ածուխի եւ վառելանիւթերու վրայ։

ՄԱՀԵՐԸ.—Ներկայ յունիս ամսոյ 16էն 22՝ Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ պատահած են 204 մահեր, որոնց 103ը Իսլամ, 87ը Քրիստոնեայ եւ 14ը Հրեայ։

ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ. — 125 նաւասաղներ ունեցող իտալական Իռիս անուն յածանաւ մը անցեալ երկուշաբթի օրը Սամսոնի Վաթի նաւահանգիստէն Իզմիր հասեր է։ Երեքշաբթի օրը Սիւրէյա կայս. չոգենաւին հրամանատարը այցելութիւն տուեր է Իզմիրի նաւահանգիստը հասնող Մուեր՝ Ֆրանսական դեսպանատան պահականաւուն եւ Իռիս իտալական յածանաւին։

ՑՈՐԵՆԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ. — Առեւտրական Սենեկին որոշմամբ, այսուհետեւ ցորենի առեւտրական գործառնութիւնները օրական,—գլխ,—հաշուով պիտի կատարուին։ Այդ գործառնութիւնները ինչպէս յայտնի է մինչեւ հիմա գրիւի հաշուով կը կատարուէին, բան մը՝ որ, դիտուեցաւ թէ, շատ մը խառնակութիւններու եւ նոյն իսկ վնասներու տեղի կուտայ։

ՍՊԱՆԻԱՀԱՆ դեսպանատան պաշտօնեութիւնը Պէօյիւքտէրէի ամարանոցը փոխադրուեցաւ։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ դեսպան Իշխան Մաւրոքորտաթօ որ Վիէննա կը գտնուի իր կառավարութենէն խնդրեր է ամիս մը եւս պայմանաժամ տալ իրեն։

ՄԱՌԻՆԻԻԻ աղէտեալներուն ի նպաստ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դաղութին հաւաքած գումարը Ֆրանսայի Դաղթական Նախարարութեան յանձնուեր է։ Այս առթիւ Ֆրանսայի Արտաքին Գործոց Նախարար Պ. Տէլքասէ նամակ մը ղրկելով մայրաքաղաքիս դեսպանատան, խնդրած է որ իր շնորհակալութիւնները յայտնեն ֆրանսական դաղթականութեան։

ՑՈՒՆԱՑ ԴՐԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲԸ.—Ցունաց Տ. Եռաքիմ Պատրիարքին առաջարկութեան վրայ, Պատրիարքարանի ժողովները որոշեցին Պատրիարքարանի մնացեալ 100 օսմ. ոսկի յատկացնել Բերայի յունական զրական ակումբին։ Ասկէ զատ միջոցներ պիտի խորհուին որ Պերլինի ամէնէն առաջնակարգ դրագէտներու մասին։ Ոչինչ։ Ես չեմ գիտեր դիրք մը, որուն մէջ գերման ժամանակակից դրականութեան վրայով բան մը գրուած ըլլայ։ Շատերու կարծիքին համաձայն գերմանական կայսրութեան ամէնէն անուանի քնարերգակ բանաստեղծը Տէթլրը Ֆօն Լիլիէնքրոնն է, մարդ մը որ վաթսուն տարեկանին մօտ է։ Ո՞վ կրնայ ինձի ցոյց տալ Անգլիերէն լեզուով գրուած հատոր մը, որուն մէջ այս մարդուն տաղանդին մասին յատուկ կերպով բան մը գրուած ըլլայ։ Մեր մէջէն ո՞վ հետեւած է վիպագիր Թէօտոր Ֆոնթանի. ինձի ո՞վ կրնայ Մաքս Քրէձէրի մասին բան մը ըսել։ Այս հարցումներուն պատասխանը, ուրիշ նոր հարցումներու չարք մըն է միայն. Գերմանացիներուն մէջ ով յատուկ գաղափար մը ունի Ճորճ Մէրէտիթի եւ Թոմաս Հարդիի անուններու մասին. երկու մեծ ցեղերուն երեւակայութեան մէջ-տեղ վիհ մը կայ, ու ոչ ոք կը խորհի անցք մը չմնալ այդ վիհին վրայէն։

Այդ վիհը, մասնաւորաբար, սա վերջին տասը տարիներուն արդիւնքն է. 1895էն ի վեր, մանաւանդ, կարեւոր նշանակութիւն մը սկսած է առնել. այդ թուականէն քսան տարիի չափ առաջ, Անկլօ-Սաքսոն մտքին եւ ցամաքային Եւրոպայի միջեւ գաղափարներու հաղորդակցութիւնը շատ լաւ էր. այն ատեն, ամէն կողմ կամուրջներ կային։

Եթէ այս յարաճուն մեկուսացման հետեւանքները, մտացի Անգլիացիի մը կամ Ամերիկացիի մը կողմէ ուշադրութեան առարկայ ըլլալին, փորձով գիտեմ որ անոնց կարեւորութեան սիտի չուղէ հաւատալ ընծայել։ Անշուշտ չպիտի կրնայ ուրանալ թէ վատագ մը գոյութիւն ունի, բայց չպիտի ընդունի թէ իրական կարեւորութիւն ունեցող բան մը կայ։ Անիկա ձեզի պիտի հարցնէ թէ, կարելի չէ՞ր որ օտար մտքերու ծնունդ եղող գործերուն արժէքը չափազանցուած ըլլար, կամ թէ՝ ինչ մասնաւոր կարեւորութիւն կ'ունենայ Հիւսիսային Գերմանիոյ պէս մեզի անհամակիր երկիրի մը մտաւորական կեանքին հետեւիլը։

Օրինակի համար, անգլիացի մը կամ թէ ամերիկացի մը կ'ընդունի թէ Ցամաքային Եւրոպայի զրականութեան արտադրած վէպերը շատ կը տարբերին Անկլօ-Սաքսոն վէպերէն. բայց մի՞թէ աւելի լաւ են, պիտի հարցնէր անոնք այլ տարբեր տեսակէտներով, չունի՞ն մի՞թէ իրենց թերութիւնները։ Ահա այս կարգի առարկութիւններ են մէջ բերուածները, զորս կ'արժէ սակայն լրջօրէն նկատողութեան առնել։

ԷՏՄԸՆՏ ԿՕՍ

Այս փոխադարձ թշնամութիւնը կը սպառնայ մտաւորական աշխարհին երկուքի բաժանումը, որովհետեւ վայրկեան մը իսկ պէտք չէ ենթադրենք թէ յանցանքը—եթէ երբեք յանցանք մըն է—մի միայն օտարներուն կողմն է։

Հիմա որ նկատի առինք գերմաններուն ցոյց տուած արհամարհանքն ու անտիւթութիւնը, Անկլօ-Սաքսոն մտքին արտադրած գործերուն մասին, կը հարցնենք թէ մե՞նք ինչ գիտենք գերման արդի դրականութեան նկատմամբ։ Հարիւր տարիի չափ առաջ, անդլիացի քննադատները, Քոլրիճէն եւ Ուորդսուորթէն սկսելով, մեծ խանդով կը ծանօթացնէին Անգլիացիներուն գերմանական դրականութեան գլուխ-գործոցները, ինչպէս նաեւ տեւտոնական նորադոյն հրաշակերտները։ Այսօր, սակայն, Լոնտոնի կամ թէ Միացեալ Նահանգներու մէջ ապրող մը ի՞նչ գիտէ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Շաբաթ օրը ժամը 6ին թեթեւ եւ ժամը 9ին զօրաւոր երկրաշարժներ պատահեր են Սելանիկի մէջ։ Սելանիկի շրջականներուն մէջ ալ զգացուեր է նոյն երկրաշարժը։ Լանկազայի մէջ բաւական վնասներ տեղի ունեցեր են։ Լանկազայէն կէս ժամ հեռու Կէօղլէ գիւղին մէջ տասը տուներ փլեր են։ Սելանիկի Նահանգին Վէուտինա, Թէյրան, Քէօքիլիս, Ավրէթիսար, Սթրումճա, Թեքոչ, Քէսէնտիրէ, Գաբրաֆէրիե, Եէնիճէ, Քէօփրիլի եւ Գաթրէյն գաւառակներուն մէջ ալ մեւնոյն ժամանակ երկրաշարժի ցնցումներ պատահեր են։ Սերէզ գաւառին եւ շրջակայ գաւառակներէն ոմանց մէջ նոյնպէս երկրաշարժներ պատահեր են։ Սելանիկի քաղաքին մէջ երէկ ալ ցնցումներ զգացուեր են։ Շաբաթ օրուան Սելանիկի երկրաշարժը տեւած է տասներկու երկվայրկեան, ինչպէս կը հեռագրէ «Նասիհօնալ»ի գործակալութիւնը։ Կայս. Պալատան Ս. քարտուղարութենէն անմիջապէս հրաման տրուած է Սելանիկի կուսակալութեան, արկածի սաստկութեան մասին ստոյգ տեղեկութիւններ հաղորդել եւ չուտով պէտք եղածը ի գործ դնել արկածեալներուն օգնութեան հասնելու համար։

Երկրաշարժ մը պատահած է նաեւ Էնտիրնէի մէջ, ինչպէս կը տեսնուի հետեւեալ հեռագրէն.—

ԷՏԻՐՆԷ, 22 յունիս. — Այսօր ժամը իններին Էտիրնէի եւ Օրթաքէօյի մէջ զօրաւոր երկրաշարժներ պատահեցան։

Սելանիկէ կը հեռագրուի.—

ՍԵԼԱՆԻԿ, 23 յունիս. — Երկրաշարժը գիշերն ալ մերթ ընդ մերթ կրկնուեցաւ։ Առտուն կանուխ, ժամը 9ին, 9ուկէսին, 10ին եւ 11ին դարձեալ ցնցումներ զգացուեցան։

ՔՐՈՆԻԿ

Պատրիարքարանը Արմաշի դպրեվանքին վերատեսուչ Դուրեան Տ. Եղիշէ Սրբազանէն տեղեկութիւն ուղած էր Դպրեվանքի որբերուն նկատմամբ։ Այդ դիմումին վրայ Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս նամակ մը գրելով կ'ըսէ թէ որբերէն միայն վեցը կրնան մնալ Դպրեվանքին մէջ, իսկ միւսներուն համար պէտք է տնօրինութիւն մը ըլլայ, այսինքն պէտք է զանոնք ուրիշ տեղ մը տեղաւորել։ Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս նոյն ատեն յայտներ է թէ այս տարի Դպրեվանք ընդունուած աշակերտներով բոլորովին նոր դասարան մը պիտի կազմուի։

×

Գահիրէ հաստատուած Մելքոնեան ծխախոտի գործարանին վարիչները 30 ոսկի զրկեր էին Պատրիարքարան՝ Մշոյ մէջ արհեստանոց-որբանոց մը հաստատելու համար։ Պատրիարքարանը մասնաւոր գրով մը շնորհակալութիւն յայտնեց նուիրատուներուն, որոնք ստանձնած են նաեւ Խարբերդ, Թլկատինցիի վարժարանին խնամակալութիւնը, տարեկան 30 ոսկի վճարելով։

×

Երուսաղէմի Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Յարութիւն արքեպիսկոպոսի Պատրիարքական աթոռակալութեան տասնամեակը տօնուեր է անցեալները, Ս. Յակոբայ վանքին մէջ։ Այդ առթիւ սեղան մը տրուեր է, եւ բազմաթիւ շնորհաւորութիւններ եղեր են Ն. Ամենապատուութեան։

×

Գրեցինք ասկէ առաջ թէ Խասգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Կիւրճեան Յակոբ էֆ. հրաժարած է, եւ թէ անոր տեղ նոր անդամ մը ընտրելու հրահանգ տրուած Պատրիարքարանի կողմէ։ Այս անգամ կը լսենք թէ Կիւրճեան էֆ. ետ առեր է իր հրաժարականը, որով նոր ընտրութեան տեղի չէ՛ մնացեր։ Ինքզինքը սուղ ծախելու կերպ մը՝ զոր ասկէ առաջ մանրամասնեցինք խմբագրական յօդուածով մը, եւ զոր կ'երեւայ թէ ընաւ չպիտի լքեն մեր նմանօրինակ պաշտօնեաներու կոչուող մարդիկը։

×

Վանեցի Սուքիաս վարդապետ Օհանեան, երբեմն միաբան Երուսաղէմի, անցեալ ուրբաթ վախճանեցաւ Էրէնքէօյի մէջ։ Օծումը կատարեց շաբաթ օր Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս։ Հանգուցեալը 70 տարեկան էր, եւ երկար ատենէ ի վեր անպաշտօն կերպով կը մնար Պոլիս։ Ժամանակ մը Հնդկաստանի նուիրակ եղած է։

×

Ս. Էջմիածնայ ամսաթերթին մարտ ապրիլ միացեալ թիւերուն մէջ հրատարակուեր են Նէվրուզի տօնին առթիւ, Ս. Հայրապետին կողմէ Պարսից Շահին ուղղուած շնորհաւորական հեռագիրը եւ պատասխանը։

×

Պատրիարքարանի տնօրինութեամբ եւ Ուսումն. Խորհուրդին խնդրանքին վրայ, Աղան վարդապետ անդամ կարգուեցաւ ուսուցչական ընտրելեաց քննիչ յանձնաժողովին, կրօնի հարցաքննութեանց համար։ Միւնոյն հանգամանքով Բաբգէն վարդապետ անդամ կարգուեցաւ շրջանաւարտներու քննիչ յանձնաժողովին։

×

Ինչպէս ծանուցած էինք շաբաթ օր, երէկ, Սաղզ Աղաճի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ եպիսկոպոս ձեռնադրուեցան Յուսիկ Ծ. վարդապետ Կիւլեան (իբր առաջնորդ Հալէպի) եւ Օգոստինոս Ծ. վարդապետ Սայեղեան։ Օծումը կատարեց Պատրիարք Էմմանուէլեան Սրբազան։

×

Հայ-հռոմէականաց Պատր. փոխանորդ Արփիարեան արքեպիսկոպոս այսօր ճամբայ կ'ելլէ դէպի Կարին, ուր, իւչպէս զրեցինք, քննութիւն մը պիտի կատարէ առաջնորդ Քչուրեան եպիսկոպոսի պաշտօնավարութեան նկատմամբ։ Արփիարեան արքեպիսկոպոս Կարին չդացած Տրապիզոն պիտի հանդիպի, տեղւոյն Հայ-հռոմէականաց թեմական գործերը կարգադրելու համար։

×

Փոխանորդարանի կողմէ հետեւեալ շրջաբերականը զրկուած է մեզ.—«Կարնոյ Զիֆթիկ գիւղի բնիկներէն Ալիքսանեան Մատթէոս անուն իրր երեսուն հինգ

տարեկան, կարճահասակ, չիկագոյն, կլոբագէմ, չիկահեր եւ ծաղկատ երեսով ազգայինը տասը տարի առաջ գիւղին մէջ ամուսնացած, տասը օր միայն կնոջը հետ կենակցած եւ անյայտ եղած է։ Կը յանձնարարուի տրգոյ ազգայնոց, որ եթէ երբեք յիշեալին ո՛եր, ողջ կամ մեռեալ լինելու մասին տեղեկութիւն ունին, հաճին գրել Պատրիարքարանիս»

ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Շաբաթ օրը կէս օրէն վերջ Վիեննական Մխիթարեանց Բանկալթիի վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ վկայականաց բաշխման հանդէսը, որուն կը նախագահէր Հայ-հռոմէականաց Պատրիարքը Տ. Լիմմանուէլեան արքեպիսկոպոս։ Ներկայ էին Աւստրիական հիւպատոս Պառոն Սոնլայթնէր, աւստրիական դեսպանին օգնականը Պառոն ֆոն Պրլինսկի, Թէրղեան Պօղոս Գերապայծառ, եւ Հայ ու Օտարազգի ուրիշ բազմաթիւ հիւրեր։ Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով որուն յոտնկայս ունկնդրեցին բոլոր ներկաները։ Հանդէսը կը վարէր վարժարանին կարող տեսուչը Հ. Դաբրիէլ Վ. Մէնէվիշեան, որուն պաշտօնի գլուխ անցնելէն ի վեր, վարժարանին՝ դէպի բարւոքում ինչ մեծ քայլ ըրած ըլլալը նոյն օրը տեսնուեցաւ հանդէսին առթիւ։ Ինչպէս յայտնի է Հ. Մէնէվիշեան վարդապետի կ'օգնեն Բանկալթիի վարժարանը վարելու գործին մէջ Հ. Արիստակէս եւ Հ. Դէորգ վարդապետները։

Շաբաթ օրուան հանդէսը ընդհանուր առումով սիրուն եղաւ եւ երգուած կտորներէն ու արտասանուած ճառերէն շատերը գոհութեամբ ընդունուեցան ներկաներուն կողմէ։ Հ. Մէնէվիշեան Վ.ի կարդացած տեղեկագրէն տեսնուեցաւ թէ, ամավերջին ձեռք բերուած արդիւնքները, այակերտներու տարեկան հարքննութիւններէն չէ որ կախում ունին միայն, այլ ամբողջ տարուան աշխատութեանց մէջիններէն ալ. բան մը՝ որ, բացայայտ է թէ, լաւագոյն դրութիւնն է, նկատի առնելով սա կէտը թէ, ինքնին անկարող աշակերտ մը կրնայ տարեկան քննութեանց մէջ յաջողութիւն մը ձեռք ձգել եւ, ընդհակառակը, աշխատող տղայ մը վերջին քննութեանց միջոցին չկրնայ պատասխանել այնպէս որպէս պատասխանած է ամբողջ տարին։

Վարժարանը այս տարի շրջանաւարտ չհանեց, որովհետեւ առաջին կարգ չկար կազմուած։ Երկրորդ կարգի աշակերտներն են՝ Պ.Պ. Յ. Պէյլէրեան, Պ. Բէօյլիւեան, Ա. Յովսէփեան, Դ. Դերձակեան եւ Խ. Պարոնիկեան, որոնք գալ տարի շրջանաւարտ պիտի ըլլան։ Ասոնցմէ զատ Դ. կարգի աշակերտներէն Պ.Պ. Մ. Ասլանկիւլեան եւ Օ. Հարոնեան, իրենց յաջողակութեամբ այս տարի կը փոխեն երկու կարգ, եւ յառաջիկայ տարի շրջանաւարտ պիտի ըլլան։ Վարժարանին տեսչութիւնը երեք դիտակներ նուիրեց ամբողջ աշակերտներուն մէջէն, կանոնապահութեան, պարկեշտութեան եւ քաղաքավարութեան մասին առաջին հանդիսացողներուն։ Վարժարանին թուաբանութեան ուսուցիչը Պ. Երուանդ Տէօյիւճեան երկու սիրուն կարկինի տուփեր նուիրեց իր աշակերտներէն յաջողագոյններէն երկուքին՝ Բ. Այվազեան եւ Դ. Սրուեան պարոններուն։

Հանդէսին մաս կազմող թատերական ու երաժշտական կտորներուն մէջ ամէնէն չատ յաջողութիւն գտաւ կարելի է ըսել, ամէնէն պարզ ու ամէնէն թեթեւ կտորը, վիեննական ժողովրդական երգ մը, զոր դաշնակի ընկերակցութեամբ երգեց Պ. Արամ Յովսէփեան։

Ինչ որ նուաղեցուց քիչ մը, փայլը այս վայելուչ հանդէսին, տեղւոյ անձկութիւնն էր միայն, բայց մնացեալը չատ տպաւորիչ եղաւ եւ իրապէս չնորհաւորելի է վարժարանին արդի տեսչութիւնը եւ մասնաւորապէս Հ. Մէնէվիշեան վարդապետ, որուն չնորհիւ միայն, ինչպէս ծանօթ է ամէն անոնց՝ որոնք մօտէն կը ճանչնան վարժարանը, բարձրացաւ այս հաստատութիւնը իր քանի մը տարիներ առաջուան ինկած վիճակէն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԷՏՈՒԻԸՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ
ՈՐՊԻՍՍԱՒԹԻՒՆԸ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Յուլիս 3ի կէս օրէն առաջ եւ երեկոյին հրատարակութեան տրուած բժշկական տեղեկագիրները կը յայտնեն թագաւորին որպիսութեան լաւ ճամբու մը մէջ ըլլալը, լաւ քնանալը, հաճելի կերպով իր օրը անցուցած ըլլալը, վիճակին մէջ ոչ մէկ բանի տեղի ունենալը, որ կրնար բարւոքման յառաջդիմութիւնը կասեցնել, ինչպէս նաեւ վերջին ցաւերուն նուազցած ըլլալը։

Լենսեդ անգլիական բժշկական թերթը թագաւորին հիւանդութեան մասին հետեւեալը կը գրէ.—«Պէտք եղաւ որպէսզի վերջին մէջ գրուած խողովակները հեռացուին, որովհետեւ թագաւորը չէր կրնար այլեւս դիմանալ անոնց։ Անոնց տեղ դրուեցան չղարչէ պատրոյգներ. վերջը գոհացուցիչ եղանակով մը կը սպիանայ։ Վերջէն արտահոսածը հետզհետէ կը քիչնայ եւ կատարելապէս առանց հոտի է։ Թագաւորը նուազ կը նեղուի այլ եւս եւ վերջին փաթթումները թէեւ անհրաժեշտաբար ցաւ կը պատճառեն տակաւին, սակայն թագաւորը կը դիմանայ եղած բոլոր գործողութիւններուն, արտաքոյ կարգի արիութեամբ մը։ Թագաւորին ջերմութեան աստիճանը յունիս 26էն ի վեր սովորական է։ Թագաւորը արտաքոյ կարգի լաւ հիւանդ մըն է, եւ չատ հաճոյակատար է հանդէպ բժիշկներուն։» Լենսեդ այս բոլոր պարագաները կը նկատէ իբր լաւ նշաններ թագաւորին չուտով ապաքինման համար։

Ուրիշ բժշկական թերթ մըն ալ Մեդիքալ Ճըռնըլ կը կրկնէ Լենսեդի գրածները եւ կ'ըսէ. — «Վերջը օրը երկու անգամ կը փոխուի։ Այն արիութիւնը, որով թագաւորը կը տանի այս գործողութիւնը, որ մանաւանդ առջի օրերը մեծ ցաւեր կը պատճառէր, բժիշկներուն հիացումը գրաւած է։ Թագաւորը այլ եւս կարող է դիշերները լաւ քուն մը քնանալ Հիւանդութեան միջոցին, ոչ մէկ ատեն անդորրացուցիչ դեղերու պէտքը զգացուած է։ Անմարմարը հետզհետէ կը բացուի։ Թագաւորը ամէն օր, մէկ անկողնէն միւսը կը փոխադրուի։ Իր չուրջը անցած դարձած ամէն բանի, ինչպէս նաեւ օրուան նորութիւններու մասին մեծ հետաքրքրութիւն ցոյց կուտայ։» Մեդիքալ Ճըռնըլ կը յայտարարէ թէ ինքը ի վիճակի է թագաւորին առողջական կացութեան մասին չրջած բոլոր անպատշաճ զրոյցները հերքել, եւ կը հրաւիրէ մամուլը ինչպէս նաեւ ժողովուրդը, որպէս զի այս տեսակ անհիմն զրոյցներ տարածելէ զգուշանան, որոնք թագաւորական ընտանիքին համար հարկաւ անհաճոյ են։

ԵՐԵՒԱԿ ՉԻՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄԸ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Երրեակ զինակցութեան անփոփոխ կերպով վերստորագրուիլը, մանաւանդ Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ մէջ, ամէնէն աւելի հետաքրքրութիւն մը յառաջ բերած էր։ Այս մասին կարելի է բաւական որոշ գաղափար մը ունենալ, նկատի առնելով թէ ֆրանսական խորհրդարանին մէջ, ինչ տեսակ վիճաբանութեանց տեղի տուած է անիկա։

ԲԱՐԻԶ, 3 յուլիս. — Ֆրանսական խորհրդարանին մէջ Շառդընէ երեսփոխանը կառավարութեան կը ներկայացնէ հարցապնդում մը թէ, արդեօք երրեակ զինակցութեան վերանորոգումը որ եւ է կերպով պիտի աղդէ՞ Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ միջեւ գոյութիւն ունեցող յարաբերութեանց վրայ։ Արտաքին գործոց նախարար Տէլքասէ պատասխանեց թէ, Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութիւնը, որուն գլխաւոր նպատակն է Ֆրանսայի բարձրագոյն շահերը պաշտպանել իրեն հիմ ունենալով Ռուսիոյ հետ դաշնակցութիւնը, չէ դադրած արտասահմանի, մ'մանաւորի Իտալիոյ հետ յարաբերութիւններ մշակելէ եւ այս պատճառաւ, այն տնտեսական պայքարը որ երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունէր, վերջ դրած է արդէն։ «Թէ՛ Ֆրանսա եւ թէ՛ Իտալիա, յարեց Տէլքասէ, հաւասար եղանակով մը այս պարագային օգուտներ քաղեցին։ Երկու երկիրներն ալ առեւտրական պայմանագրութենէ դուրս կը պահեն իրենց բացարձակ անկախութիւնը։ Երբ երրեակ զինակցութեան վերանորոգման ատենը մօտեցած էր, կառավարութիւնը զբաղեցաւ այդ խնդրով, եւ Իտալական կառավարութեան կողմէ եղած յայտարարութիւններէ սա համոզումը գոյացուց թէ, մեր յարաբերութիւնները ոչ մէկ փոփոխութիւն պիտի կրեն, թէ երրեակ զինակցութեան վերանորոգումը, ոչ ինչ կը սպառնայ մեզի, թէ Իտալիա ոչ մէկ ժամանակ մեզի հանդէպ յարձակողական քաղաքականութեան մը կը հետեւի եւ թէ վերջապէս ոչինչ արգելք պիտի ըլլայ այն բարեկամութեան մշակման որ այնքան բարերաշատ արդիւնքներ ցոյց տուաւ արդէն։» (Ծափահարութիւն։ Ներ բոլոր նստարանները) Ասով փակուեցաւ միջադէպը։

ԵՐԿԱՄԵԱՅ ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ֆրանսական Ծերակոյտը կը շարունակէ իր վիճաբանութիւնները, երկամեայ զինուորական ծառայութեան օրինագծին վրայ։ Յօդուած 1ը որ կ'ըսէ թէ իւրաքանչիւր Ֆրանսացի անձնապէս պարտաւոր է զինուորական ծառայութիւն կատարելու, կ'ընդունուի առանց վիճաբանութեան։ Յօդուած 2ը կը սահմանէ, որպէսզի զինուորական ծառայութիւնը, ի բաց առեալ ֆիզիքապէս անյարմարները, ամէնուն համար հաւասար ըլլայ եւ որ եւ է ազատ արձակում եւն. բնաւ տեղի չունենայ։ Ծերակուտական Լամարդէլ կը պահանջէ որ, այրի կիներուն զաւակները, ինչպէս նաեւ անոնք, որոնք ընտանիք կը նային մինչեւ այսօր եղածին պէս զինուորական ծառայութեան պարտաւորութենէն ազատ կացուցուին։ Ատենաբանը յետոյ ի վեր կը հանէ նաեւ սա պարագան թէ, երկամեայ զինուորական ծառայութիւնը մեծապէս պիտի վնասէ բարձրագոյն կրթութեան հետեւողներու աշխատութեանց։

Պատերազմական նախարար Անտրէ կը պաշտպանէ զինուորական ծառայութենէ ազատ կացուցուելու պարագաներուն բարձումը եւ կը յարէ թէ Ֆրանսական պահեստի սպաները գերմանականներուն չափ լաւ են եւ սակայն աւելի աղէկ պիտի ըլլան այս վերջիններէն, երկամեայ զինուորական ծառայութեան գործադրութեան դրուելէն յետոյ։ Եթէ Ֆրանսական պահեստի սպաները գերմանականներէն աւելի չեն թուով, ասոր պատճառը թերեւս ան ըլլայ զօրավար Անտրէի կարծիքով, որ գործօն բանակի սպաները, պահեստի բանակին իրենց ընկերներուն այնքան լաւ ընդունելութիւն մը չեն ըներ, ինչպէս պէտք էր որ ըլլար։ Ծերակուտական Պէռնառ, կը յայտարարէ թէ այն ընտանիքները, որոնք պահողը զէնքի տակ կը կոչուի, օգնութիւն մը պիտի ընդունին։ Բազմաթիւ ատենաբաններ, առաջարկներ ներկայացնելու մասին իրենց կարծիքները յայտնեցին, ուրիշ յետոյ նիստը փակուեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Լոնտոնէն յուլիս 3 թուականով կը հեռագրուի թէ, երեսփոխանական ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան պիւտճէի վիճաբանութեան ատեն Տիլք երեսփոխանը Ֆրանսեւիտալական գործերու վրայ խօսելու առթիւ, դանդատեցաւ որ Անգլիա Իտալիոյ հետ ունեցած իր լաւ յարաբերութիւններուն վնասած է եւ թէ Ֆրանսեւիտալական նոր համաձայնութիւն մը բոլորովին հակառակն է անգլեւիտալական համաձայնութեան։ «Այս կացութենէն ծագելիք անպատեհութիւնները նկատողութեան առնելով, կը յարէ ատենաբանը, Անգլիա պէտք է միշտ աչքի առջեւ ունենայ Մարոքի վտանգի ներքեւ ըլլալը։» Տիլք կը դատապարտէ նաեւ Անգլիոյ՝ Զինաստանի մէջ ունեցած քաղաքականութիւնը, դայն իբր տկար եւ հակասական հռչակելով եւ կը հարցնէ կառավարութեան թէ արդեօք Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ գաղտնի համաձայնութիւն մը կա՞յ, գլխաւորաբար կարգ մը ռուսական ոսնձգութիւններու դէմ ուղղուած։ Ատենաբանը կը յայտարարէ նաեւ թէ ներկայ պահը ամենէն նպաստաւորն է Ֆրանսայի հետ համաձայնութեան մը յանգելու համար եւ կը վերջացնէ իր խօսքը, արտաքին գործոց նախարարութեան պիւտճէին մէջ դեղչ մը ընելու առաջարկով։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Բիլէն, 3 յուլիսին կը հեռագրուի թէ Վիլհէլմ կայսրը նոյն օրը, կէս օրէ վերջ, ժամը 5ին ատեանները աւստրեհունգարական Զիկեդվար յածանաւը գընաց, որ ծովակալութեան մեծ դրօշը պարզեց իսկոյն։

★ Շաբաթ օրուան հեռագիրներու բաժնին մէջ, արդէն հաղորդեցինք անունները այն պատուանշաններուն զորս, Գուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանը Բարիզ գտնուած ատեն տուաւ Լուպէ նախագահին եւ Տէլքասէ նախարարին, Այս անգամ կը հեռագրուի Բարիզէն թէ Ֆէրտինանտ իշխանը Սոֆիայի ֆրանսական դիւանագիտական գործակատարին եւս տուած է պուլկարական քաղաքային-արժանիքի պատուանշանին ժապաւէնը։

★ Թայմսի Բարիզի թղթակիցը կը հաղորդէ թէ Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը նպատակ ունի նաեւ Լոնտոն այցելել եւ այս առթիւ անհաւանական չէ ֆրանսական հանրապետութեան նախագահին հետ տեսակցութիւն մը բարձի մէջ։

★ Անգլիոյ պատերազմական գործոց պաշտօնատունը կը հաղորդէ թէ, հարաւային Ափրիկէի մէջ բոլորովին վերջ դրած են Պօէրներու եւ Անգլիացիներու միջեւ կռիւները։ Հարաւային Ափրիկէի մէջ այսօր տակաւին գտնուող Անգլիացի զինուորներուն թիւը կը հասնի 202,000ի որուն մէջ չեն հաշուուած տեղացի զինուորները։ Հարաւային Ափրիկէի անգլիական կանոնաւոր բանակէն 70,000 հոգի իսկոյն իրենց հայրենիքը պիտի փոխադրուին եւ հոն ազատ արձակուին։

★ Բարեյուսոյ գլուխէն 2 յուլիս թուականով կը հեռագրուի թէ Սէկոնդ Հէլենայէն 400 Պօէր դերիներով փոխադրանաւ մը Սիմընսպէյ ժամանեց։

★ Այն լուրի մասին թէ Զինաստան մերժած է պատերազմական հատուցման յուլիսի մասնավճարը ընել, Ուաշինկթընէն կը հեռագրուի որ արտաքին գործոց նախարարութիւնը համոզուած է թէ Բեքինի դեսպաններուն նպատակն էր անտարակոյս, որպէս զի Զինաստան, պաշտօնաթղթերու ստորագրման ատեն եղած սակարանական գինին համաձայն վճարէ այսօր հատուցման գումարները։ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը այնքան հեռու գացած չէ սակայն միւս կառավարութեանց պէս մերժելու, նոյն հիման վրայ, վճարքներու ընդունիլը։ Ամէն ինչ որ ամերիկեան կառավարութիւնը ըրաւ, սա էր որ ինքը Զինաստանի հաղորդեց թէ ինքը Զինու յայտարարութիւնը կ'ընդունի իբր բանաւոր եւ արդար։

★ Բեքինէն թայմզի կը հաղորդուի թէ թէեւ Մանչուրիոյ պայմանագրութեան վաւերացեալ օրինակները յունիս 29ին Բեթերսպուրկի մէջ, չինական եւ ռուսական կառավարութեանց ներկայացուցիչներուն միջեւ փոխանակուեցան, սակայն հիւսիսային երկաթուղիի գծին մէջ օտար զինուորական օժանդակ մնօրէններ դրուելու խնդրին չուրջ կարծեաց տարբերութիւնները միշտ կը տիրեն։ Անգլիա կը պնդէ այդ պաշտօնին պահպանման վրայ, մինչդեռ Ռուսիա անոր բարձումին կուսակից է։

★ Լիսուրրտ թագաւորին ապաքինումը այն ատիճան յառաջ գացած է որ նորին վեհափառութիւնը կրնայ այլ եւս դիւրութեամբ չարժիլ անկողնոյն մէջ։

★ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին Ռուսիա այցելութեան մասին հետեւեալ նորագոյն լուրերը կը հաղորդուին.—

ՀՌՈՄ, 4 յուլիս.—Էմմանուէլ թագաւորը յառաջիկայ երեքշաբթի կամ չորեքշաբթի կը մեկնի։ Ճամբորդութիւնը պիտի կատարէ Թիռոլի եւ Սաքսոնիոյ վրայով դէպ ի Վիէննա եւ անկից ուղղակի Բեռերսպուրկ։ Վերադարձն ալ միեւնոյն ճամբով պիտի կատարուի։ Իտալիոյ թագաւորը երեք օր հիւր պիտի ըլլայ ռուսական արքունիքին։ Օր մը պիտի մնայ Բեթերհոֆի մէջ։ Օր մը Բեթերսպուրկի մէջ եւ երրորդ օրն ալ զօրահանդէսի դաշտին վրայ։

★ Հռոմի Լա Բաբիդպէ թերթը կը հաղորդէ թէ Ռուսիոյ Զարը Հռոմ պիտի այցելէ յառաջիկայ հոկտեմբերին։

★ Հռոմի պաշտօնաթերթը, Դոմիպոռնա կը գրէ թէ թագաւորը իտալական կառավարութեամբ պիտի երթայ մինչեւ Ռուսաստան գալուն Վիոպալը, ուր իրեն պիտի սպասէ ռուս արքունական կառավարութիւնը։

★ Լա Բաբռիա թերթն ալ կը հաղորդէ թէ Իտալիոյ թագաւորը այցելութիւն պիտի տայ նաեւ Լիսուրրտ թագաւորին եւ Լուպէ նախագահին, ոչ հեռաւոր ապագայի մը մէջ, թերեւս նոյն իսկ այս տարի։

★ Լիզպոնայէն կը հեռագրուի թէ Բէնիքէ գաղթող Պօէրները Անգլիոյ հաւատարմութեան երդում ըրած են եւ յուլիս 10ին Լիզպոնայէն անգլիական մարտանաւով մը կը մեկնին դէպ ի Բարեյուսոյ գլուխ։

★ Բոթթ ով Սբէյնէն կը հեռագրուի թէ վէնէզուէլական Պառքուիսիմէդօ քաղաքը, 4 օրուան կռիւ մը վերջ, գրաւուեցաւ ապստամբներուն կողմէ։ 4500 ապստամբներ ալ կը քալեն Վալէնցիուլի վրայ։

★Բուզվէլդ նախագահին մէկ հրովարտակին մէջ, Փիլիպեաններու բնակիչներուն ուղղուած, կատարեալ եւ ընդհանուր ներում կը չնորհուի արշիպեղագոսի այն անձերուն որոնք ապստամբութեան մասնակցած կամ անոր օժանդակած են։ Այս ընդհանուր ներումի չնորհէն դուրս են այն անձերը որոնք զինուորական օրէնքէ դուրս գտնուած են։ Այն ամէնքը որոնք ընդհանուր ներումէն օգտուիլ կ'ուզեն Մ. Նահանգներուն հաւատարմութեան երդում պէտք է ընեն։

★ Անգլիական թերթերը կը գրեն թէ Պոռնէօի զինուորական արշաւախումբին մէջ քոլերան արագաբար կը ճարակի։ Արշաւախումբը 10000 հոգիէն աւելի է, եւ օրական հարիւրաւոր մարդիկ կը մեռնին։ Հաղորդուածներուն նայելով ցարդ 2000 հոգիէն աւելի մեռած են։

★ Պօի տեղ Բեքինի դեսպան անուանեցաւ լիազոր ներկայացուցիչ Տիւպալ։

★ Յունաստանի գահաժառանգ իշխանուհին, Ֆռիտրիհսհոֆի (Գերմանիա) գղեակը ժամանեց։

★ Այժմ անգլիական ջուրերուն մէջ գտնուող իտալական Քառլօ Ալպէռտօ յածանաւը հրաման ստացաւ Քրոնչդատ մեկնելու։

★ Շանկայի մէջ քոլերա ծագած ըլլալուն պատճառաւ Վրէմբրնի (Գերմանիա) առողջապահական վարչութիւնը, բժշկական քննութիւն հաստատեց, բոլոր չինական նաւահանգիստներէ եկած նաւերուն դէմ։

★ Ամերիկեան Մարիէդդա թնդանօթակիրը արդէն Հայիդիի գլուխը ժամանած է եւ կը հաղորդէ թէ այնտեղ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

★ Բեթերսպուրկէն Սիտքունէն գացող ճեպընթաց կառախումբը Կաչինայի մօտերը, յուլիս 3ին ընդհարում մը ունեցաւ զբօսական կառախումբի մը հետ։ Մեքենավարը, հնոցպան մը եւ բազմաթիւ ճամբորդներ սպաննուեցան։ 60 ճամբորդներ ծանրապէս վիրաւորուած են։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՃՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 յուլիս.—Այսօր, քաղաքին այլ եւ այլ մասերուն մէջ հացկերոյթներ տրուեցան աղքատներուն։ Ներկայ գտնուեցան կայզէսի իշխանն ու իշխանուհին եւ արքայական ընտանիքին միւս անդամները։

ՊՈՒԷՌԼԷԾ.—Կ. Պոլսոյ ժամանումներուն համար տրուած քառանթինան վեց օրի իջուցուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սոսկալի փոթորիկ մը իջաւ Հիւկէրա տէ լա Սէրէնայի վրայ, Պատախոզի նահանգին մէջ։ Երկու հոգի կայծակնահար եղան։ Բոլանդակ բերքը փճացաւ։ Վնասները մէկ միլիոնի կը հասնին։

ՊՈՒԷՌԼԷԾ. — Պուէնճովի կայարանին մէջ երկաթուղիի ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Տղայ մը վիրաւորուեցաւ մահացու կերպով։ Ուրիշ 11 հոգի ալ ծանր կերպով վիրաւորուած են։ Կան նաեւ չատեր որոնք թեթեւ վէրքեր ստացան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Տաքը չատ անտանելի է։ Այսօր 14 հոգի արեւահար եղան փողոցին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լիսուրրտ թագաւորին առողջական վիճակը կը յարատեւէ բարւոքիլ։ Այս պահուս կը զբաղին թագաւորութեան հանդէսներուն կարգադրութեամբ, որոնք նուազ չուքով տեղի պիտի ունենան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքինէն առնուած հեռագիր մը կը հաւաստէ թէ Զինու դիմումին վրայ Մ. Նահանգները պիտի միջամտեն մեծ պետութեանց քով, Թիէնձինը պարպելու համար։

ԲԱՐԻԶ.—«Ֆիկարո»ի այն լուրը որուն համեմատ իբր թէ Պ. Բոնսթան պաշտօնէն քաշուիլ կը փափաքի, բոլորովին սխալ է։ Պ. Բոնսթան բնաւ միտք չունի Կ. Պոլսոյ դեսպանութեան պաշտօնը ձգելու։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 5 յուլիս.—Լիսուրրտ թագաւորին վիճակը գոհացուցիչ է։ Թագաւորը զուարթ է. ուժը տեղն է։ Պաշտօնական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Ն. Վեհափառութիւնը վտանգէ զերծ է։ Ա՛լ սակէ վերջը իրիկունները բժշկական տեղեկագիր չպիտի հրատարակուի։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— «Նովոյէ Վրէմիա» Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին Ռուսիա ընելիք ճամբորդութիւնը ապացոյց մը կը նկատէ թէ, Երրեակ Զինակցութիւնը ոեւէ վնաս չի հասցուներ Ռուսիոյ եւ Իտալիոյ բարեկամական յարաբերութիւններուն, եւ արգելք մը չէ որ անոր անդամները ամրապնդեն իրենց յարաբերութիւնները՝ զինակցութենէն դուրս գտնուող տէրութիւններու հետ, ինչ որ խաղաղութեան նոր գրաւական մըն է։

ՀՌՈՄ. — Երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան զանազան կէտերու մէջ։ Վէսուվի բորբոքումէն կը վախցուի։

ԲԱՐԻԶ.—Լա Հէյէն կը հեռագրեն թէ Պ. Քրիւկէր Ուգրէխտի մէջ պիտի ընդունի Պոթա, Տէվէդ եւ Տըլարէյ զօրավարները։

ԲԱՐԻԶ.—Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական դեսպան Պ. Բոնսդան տեղս ժամանեց։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Յառաջիկայ շաբթու բանակցութիւններ պիտի սկսին Մ. Նահանգներուն եւ Բոլոմպիոյ միջեւ, Բանամայի Ջրանցքին մասին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 յուլիս.—Լիսուրրտ թագաւորը օգոստոսի սկիզբները Բօուիս պիտի երթայ։

ԲԱՐԻԶ.—Մարեն կը հաստատէ թէ Լորտ Սալզպըրի պիտի հրաժարի Լիսուրրտ Էֆ թագաւորութենէն վերջը, եւ իրեն պիտի յաջորդէ Գ. Պալֆուր։

ՌՈՒԲԻՆ ՄԱՂԱՔԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՁԱՓՈՒ ՎՐԱՑ
Ամէն տեսակ հանդերձեղէններու
ՎԱՅԵԼՈՒՀԻ, ԱԺԱՆ, ԴԻՍԱՅԿՈՒՆ
Կ. Պոլիս, Շիրին խան թիւ 12

ԼԷՆՍԸՐ
ԸՆՏԻՐ ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ
ՎԱՀԱՆ ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ

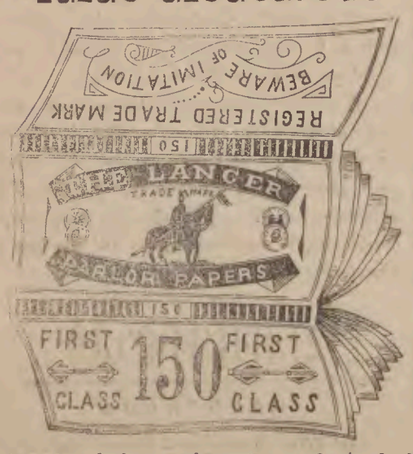

Կեդրոնատեղի, Պոլիս, Սուլթան Համամ

ԴԻՄԵԼ
Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ
ԲԱՐԻՁԵԱՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ԴԱՐԾԱՐԱՆ
ԴԱՐԼՕ ԱՀՆԱՄԵԱՆ
ՀԱՅ ԿՕՇԻԿԱԿԱՐ
Վերջին Նորաձեւութիւն
Պատրաստ եւ չափուս վրայ
Արանց եւ կանանց համար
Նաեւ կաղերու համար պատրաստուած
Կալաթիա, Վոյվոտա փողոց,
Թիւ 103

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
ՀԻՄՆԱՒՈՐԵԱԼ 1805
Մանկավարժական դասագրքերու
կեդրոն
ԳՐԱՎԱՃԱՌ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
ՀՆԴԻՆԱԿ
Կ. Պոլիս, Մերճաւոր փողոց, Թիւ 57

Արտօնատէր Ա. ՍԱԳԱՆԱՆ
Տպագրութիւն Սագեան Տպարան:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 22 Յունիս		
Օսմ. Քոն. Սէռի Դ. Օ.Ո.	29	— 1/2
Ամէնէն բարձր գին »	29	01 1/2
» վար գին »	28	48 1/2
Ալիվրէ »	—	— —
Բուլգարի երկաթղ. Փր.	112	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին »	112	87 1/2
» վար գին »	112	50 —
Թրանսվալ »	146	— —
Ամէնէն բարձր գին »	146	— —
—		
8 օրուան Քոնսոլիտ	240	— —
8 » Երկաթուղի	1	50 —
ԲԱՅՈՒՄ, 23 Յունիս		
Օսմ. Քոն. Սէռի Դ, Օ.Ո.	29	02 —
» ժամ 5ին «	29	01 1/2
Բուլ. Երկաթուղի Փր.	113	12 1/2
» » ժամ 5ին »	113	12 1/2
—		
Թագաւ. Թիւրք Ռէժի	14	12 —
Սիկարէթ, Սէռի A	0	18 —
» » B	0	08 —
Պանք տը Մէթէլին	8	32 —
Ագպօն տէ Թրամուէյ	5	35 —

Ժուխանս	1	40 —
Սոսիէթէ տ'Ասխիւբանս	3	55 —
Գրէտիտ ժէնէրալ	0	10 —
Սօս. Օթ. տը Ֆիլ է տթ Ֆ	18	50 —
Ագպոն Գոմմ.ըսիալ	0	90 06
Թոպագօ Գօրբօրէշեն	0	8 06
Անթրբրբրիզ ժէնէրալ	0	06
5% Հելլենիք 1881	199	— —
Պանք Նասիոն. Յուն.	414	— —
Լորիւմ	69	— —
Թրանսվալ	146	— —
Պոլոյ Քարափի Ընկ.	493	— —
Տէրքօղի Ջրի Ընկ.	261	— —
Թրամվէյի Ընկ.	490	—
Քրէտիտ Ֆոնսիէ Էժիբ.	263	75 —
Անատօլու Երկաթ.	10	15 —
—		
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	100	— 3/8
» » » չէք	110	— 1/4
Բարիզ » »	23	— —
» » » չէք	22	82 1/2
Պերլին անտոկոս չէք	18	57 —
Գուրոն Աւստրիական	21	80 —
—		

ԹԻՒՐՔ. ԸՆԹԱՑՔԸ		
Անգլ. Ոսկի	110	05 —
20 Ֆրանգոց	87	25 -
20 մարքոց	107	15 —
Բօլ Լիմբերիալ	90	— —
Քրիմիդ	51	09 —
Մէճիտիէ արծաթ	108	04 —
Մէճիտիէ քառորդ	107	20 —
Մէճիտիէ մանրուք	103	25 —
Պեշլիք	103	30 —
Մէթալիք	102	— —
Ռուպլի արծաթ	68	2 —
Շիլին	109	10 —
Փր. արծթ. Ֆրնս.	87	10 —
» » բաւմկն.	86	— —
» » իտալկն.	82	— —
Ռէճինա	08	30 —
Ռուպլի թղթագրամ	8	60 61
Ֆլորին »	9	06 —
Մարք »	107	25 —
Տրախմի »	35	70 —
Անգլ. ոսկի »	110	05 —
Ֆրանս. » »	87	25 —
Բաւմկն. » »	87	— —
Գուլդ. » »	86	20 —
Իտալ. » »	85	20 —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 5 Յունիս		
3% Ֆրանսկն.	101	65 —
3½% »	102	15 —
Օսմ. Քոն. D	26	80 —
Բուլ. Երկ.	114	75 —
Օսմ. Ռէժի	323	— —
Օսմ. Կայս. Պանքա	558	— —
Օսմ. Մաքս	527	- —
Օսմանիէ	475	— —
Բերլիօրիթէ Թիւրք	—	— —
Քրէտի Լիոնէ	—	— —
5% Իտալական	102	85 —
Սպանիական արտաքին	81	22 —
Թէմիդէի փոխառութ.	460	— —
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	2[illegible]1	— —
Գասապա երկթ.	370	— —
Թրանսվալ Քոնս.	145	— —
Իռլանական 1890	—	— —
Զէք Լոնտոնի վրայ	25	16 —

Լոնտոն, 5 Յունիս		
Անգլ. Քոնս.	96	45 —
Օսմ. Ռանթ B	52	— —
» C	28	37 —
» D	26	25 —
Օսմ. Պանգա	12	25 —
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	109	- —
Ֆօմինիալ	104	75 —
Ակյոքնի երկաթուղի	14	50 —
Գասապա »	83	— —
5% Իտալական	—	— —
5% Հելլենական 1881	39	50 —
Ռանթ »	31	— —
Մոնոբոլ »	43	— —
Ռուսական 1890	—	— —
Պուլկար 1888 6%	93	— —
Թրանսվալ Քոնս.	05	93 —
Փոխառթ. Բարիզի վրայ	25	75
—		

Վիեննա, 5 Յունիս		
Բուլ. երկթ.	107	— —
Օսմ. Ռէժի	293	- —
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	10 —
—		
Գրիւքսէլ, 5 Յունիս		
Ռանթ Օսմ. Սէռի D	26	50 —
Բուլ. երկաթուղի	113	75 —
—		
Պերլին, 5 Յունիս		
Բուլ. երկաթուղի	111	70 —
Բուլգի (100ը)	216	15 —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	32 1/2
—		

ՏՈՒԹՔ. Գ. ԳԱԼՈՒՍԹԵԱՆ
ԱՑԱՄԱՆԱՒՈՑԹ
Բերա, Մեծ-փողոց, կալաբա Սեբրայի դպրոցին դիմ, թիւ 200
Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտուն կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½. Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԷՐՃԱՅԻ
ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐ ՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս, Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ-Փողոց թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած զոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ եւ արծաթեայ զաւազաններ։

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, Մայրաքաղաքին համար չարաթական հարիւրին 5 վճարում
Կանխիկ գնողին համար հարիւրին 5 զեղչ
Գործածուած զոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն, հարիւրին 10 զեղչով
Եւ կ'առնուին

ՀԱՃԵՒ ՍԱՀՄԱՆ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՇԱՓԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 136.
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 54.
Ղալաթիա, Թօքմաղլար ճաւտուսի, թիւ 101.
Հարսանիքներու եւ երեկոյթներու համար զանազան սպասներ, ինչպէս նաեւ կանոնաւոր սպասարկութիւն։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
Տ. ԺՕՂԷՖ
360, Բերա, Մեծ-Փողոց, 360
Սենք Անգրուան եկեղեցւոյն հետ դէմ առ դէմ
Ամէնէն կատարելագործեալ եւ նորագոյն գործիքներով զը պատրաստուին
Ամէն տեսակ եւ ամէն մեծութեամբ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ
Արտակարգ աժանութիւն
Բլաթինօիդի եւ մեծացում (ակրանտիսման) իւղանկար եւ ջրանկար
Փափաքողաց բնակարաններու մէջ ալ պատկեր կը հանուի

ՄԱՍԷՔ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
Գալաթիա, ճիշդ Թիւնէլի դիմաց, թիւ 25.
Վաճառատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի պատի թուղթերու մեծ եւ ճաշակաւոր մշակ մը, ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ եւ զարդարուն ՎԵՐՆԻՇՆԵՐ եւ ամէն տեսակ ՍԹՈՐՆԵՐ եւաայլն։
ԴԻՆ ՁԱՓԱՒՈՐ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԱԺԱՆ ԾԱԽԵԼ ՇԱՏ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ
Քարաքէօյ Գօմիսիօն խանին անկիւնը, կամուրջին դիմաց Թիւ 9

Այն կօշկակարատունը որ քսան եւ եօթը տարիներէ ի վեր արհեստին համար տածած խնամոց չնորհիւ հասարակութեան հաճարումը շահած է, մեծ քանակութեամբ գաղղիական անգլիական եւ ամերիկեան ամենալաւ ապրանքներէ ամէն ձեւով եւ ամէն չափով կօշիկներ ունի, արանց, կանանց եւ տղայոց համար.
Նաեւ չափու վրայ կօշիկներ կը շինէ, եւ ամէնէն նրբաճաշակ գնողներն իսկ ամենայնիւ կը գոհացնէ։ Այն ժամանակ գաղափար մը կրնաք առնել երբ մէյ մը այցելէք վաճառատունը։

ԱՂԱՐԱՏ
ԹԱՇ-ՏԷԼԷՆԻ ԶՈՒՐ
ՀԱՄԵՂ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ
ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԱԾ ՈԼՈՐ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ԱՆԹՈՏԻՐ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ
ԵՐԿՈՒ ՏԵՍԱԿ ՊԶՏԻԿ ՇԻՇԵՐՈՒ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿ ՀԱՁԱՐՈՅՆԵՐՈՒ ՄԷՋ
Մասնաւոր կնիքներով եւ եթիքեթներով զոցուած
ՁԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵԷՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է
Ղալաթիա, Եկր Ալթը Ճամիի կողմը, Խրիսովէրկի խանին տակ, թիւ 5
ՕՀԱՆ ՔՈՒԼԱԲԵԱՆ Էֆ.Ի ԽԱՆՈՒԹԸ

« ԾԱՂԻԿ »Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (21)

Ա. ՄԱՍ

ՔՐՈՋ ՆԱԽԱՆՁ

Ա. ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՔՈՅՐԵՐԸ

ԺԱ.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՍԹՈՆ ՏԻՒ ԼԻՍ ՄԱՐԻԷԶԻՆ ՀԵՏ

—Կը չարունակեմ Յանսէրինդ օրեր անցան։ Կասթօն ամէն օր կ'ըսէր ինծի։ —Հիանալի կը քալէ կոր. բայց քեզ մահու չափ կ'ատէր։ Սարսափելի կը յոգնիմ, բայց պիտի յաջողիմ։ Մանաւանդ հանդարտ կեցիր, ու տկարանալու երեւոյթ մի՛ առներ։ Անանկ կին մըն է որ զսպելու է ապա թէ ոչ երկու ոտքերը գլուխդ կ'անցընէ։

Սակայն վերջապէս նշմարեցի որ երբ քլիւպը կը մտնէի կը խնդային ու բաներ մը կը մրմնջէին։ Ինծի անանկ կու գար որ ապուշ էի. ալ ասիկա չէր կրնար տեւել։

Առաւ մը, խնդրոյ առարկայ կնոջ տունը գացի եւ տանը մարդիկը ճանչնալուս մինչեւ զարդասենեակը հասայ։ Դուռը բացի . . . ու այդ կինը տեսայ թոյլ մը նստած, ճիշդ նոյն վիճակին մէջ նաեւ Պ. Կասթօն տիւ Լիս։ Երկուքն ալ անաղին ձայնով մը կը խնդային . . . ։

Վայրկեան մը կատաղի բարկութիւն մը ունեցայ, յետոյ հասկցայ որ ծիծաղելի չըլլալու համար, բան մը ուրկէ շատ կը վախնայի, ըսի արդէն ձեզի, պէտք էր վէպին հերոսը ծիծաղելի դարձնել։

Այդ վայրկեանին սակայն երեքս ալ իրարու երես կը նայէինք առանց բան մը ըսելու։ Անոնք քիչիկ մը շուարած, ես կատղած ու վարանոտ։

Ցանկարծ շըմնէին վրայ պզտիկ ռէվոլվէր մը նշմարեցի, նրբութեան ու բանուածքի գոհար մը զոր այդ կինը վրան կը կրէր վայելուչ ըլլալու համար, քմահաճոյք, պոռնիկի գաղափար։ Այդ գոհարը միշտ լեցուն ըլլալուն կատարելապէս կրնար սպաննել մարդուկը։

Ցառաջ նետուեցայ, զայն առի, եւ ուղղելով գլխ ծաղրող ապուշին վրայ,

—Պարո՛ն, ըսի, այս վայրկեանիս դուրս պիտի ելլէ՛ք։

Կասթօն իր պզտիութիւնը գտած էր։ Ա՛լ գլխ խաբել չկարենալուն, ուզեց փոխել խնդիրը.

—Հաճոյքո՛վ, պատասխանեց։ Մինակ իմ հագուստներս հագնելու ու ձերինները ձեզի վերադարձնելու ժամանակը տուէք ինծի։

—Ո՛չ, պատասխանեցի։

Կատաղութենէն կսանչցաւ եւ ուզեց պատասխանել։

—Ներողութի՛ւն, ըսի դէպի իրեն յառաջանալով։ Այս վայրկեանիս գո՛ւրս ելէք, թէ չէ ուզեղնի՛դ կը պայթեցնեմ։

Հաստատակամ դէմք մը ունէի, եւ կարծեմ իրաւ ալ պիտի ընէի ատանկ։

Անիկա հաւատաց ամէն պարագայի մէջ, որովհետեւ վայրկեան մը վարանուեմէ ետքը ըսաւ.

—Լաւ, պարո՛ն, վազը իրար կը գըտնենք, ու դէպ ի գուռը յառաջացաւ։

—Ուրեմն առ մարդը վա՞տ մըն է ըսաւ Օնօրին զարմանքով։

—Ո՛չ, սիրելի տիկին, բնա՛ւ։ Շատ անգամ կռուած է ու կռուի ատեն հաստատ կը կենայ։ Բայց ատանկ գործի մը համար սպաննուիլ անհաճոյ է, ու անոր քաջութիւնը պպշտօնական քաջութիւնն է եթէ կրնամ ըսել, իր աշխարհին մէջ անհրաժեշտ եղողը։ Ասկէ զատ չէր կարծեր որ գործը այդքան հեռու պիտի տանէի ու իմ ծրագիրս չէր գուշակած, ինչպէս որ պիտի տեսնէք։

Որչափ որ ան ետ կը քաշուէր, ես կը յառաջանայի։ Ասանկով սանդուղքն իջաւ։

Դուրսի դրան առջեւ կեցաւ, բոլորովին որոշած աւելի յառաջ չերթալ. բայց զայն յանկարծ ուժով մը դուրս հրեցի երբ իր մաքէն իսկ չէր անցներ, ու դուռը վրայէն գոցեցի։

Ցանկարծ ինքզինքը պուլվարին վրայ գտաւ։

Առտուան ժամը տասնմէկն էր։ Անցորդները բազմաթիւ էին։ Այդ ծանօթ երիտասարդին տեսքը մարդերը հոլին, բոպիկ ոտքերը մուճակներու մէջ, միակ գիշերազգեստով մը իր հագուստ, թաղին մէջ իրարանցում պատճառեց։ Պատուհանները կեցան։ Սահակները զլխը չրջապատեցին ու վայրկեանի մը մէջ հաւաքում մը տեղի ունեցաւ։

Զինքը հոն թողլով անմիջապէս վեր ելայ կնոջ քով որ վիզս ցատկեց գոչելով.

—Խելացի մարդ մը ես, քեզ կը պաշտեմ։

Պատուհանը խոյացայ, բայց զայն ու երկուքս մէկ, ամէնէն տեսնուելու կերպով մը խելագ Կասթօնը դիտեցինք, մինչեւ քովինս կը խնդար անանկ քրքիջով մը որ մինչեւ Կասթօնի ականջը կը հասնէր։

Իրաւ է որ, շատ ծիծաղաշարժ էր, ամբոխին մէջ երերակալով թեւերն ու գլուխը երերցնելով փողոցէն անցնող կառապանները կանչելու համար, արմուկներովը աս ու ան հրելով ճամբայ մը բանալու համար։ Կ'երեւակայէք տեսարանը չէ։

Վայրկեանէ մը ի վեր Օնօրին եւ Ատէլ բարձր ձայնով կը խնդային։

—Բօլ տը Բօքէն տեսարան մը կարծես, շարունակեց Պ. Թէռնուառ։ Վերջապէս երկու ոստիկաններ երեւցան, ամբոխը ճեղքեցին ու մարքիզը կառքի մը մէջ խօթելով ոստիկանատուն քով տարին։

Հոն, կրցաւ բացատրութիւններ տալ, հագուստներ փնտռել տալ ու աղատիլ, — մինակ թէ իր կատաղութիւնը ինծի դէմ, կը գուշակէք։

Հետեւեալ օրը մենամարտեցանք ու անպիտանը ուսիս սուրի հարուած մը տուաւ որ քիչ մնաց գլխ մեռցնէր եւ որուն համար երկու ամիս ճիշդ անկողնոյս մնացի։

(Շարունակելի)